

**«УПРАВЛІННЯ
ОСОБИСТИМИ ФІНАНСАМИ
В СУЧАСНИХ КРИЗОВИХ
УМОВАХ ЕКОНОМІКИ
УКРАЇНИ»**

Актуальність теми дослідження

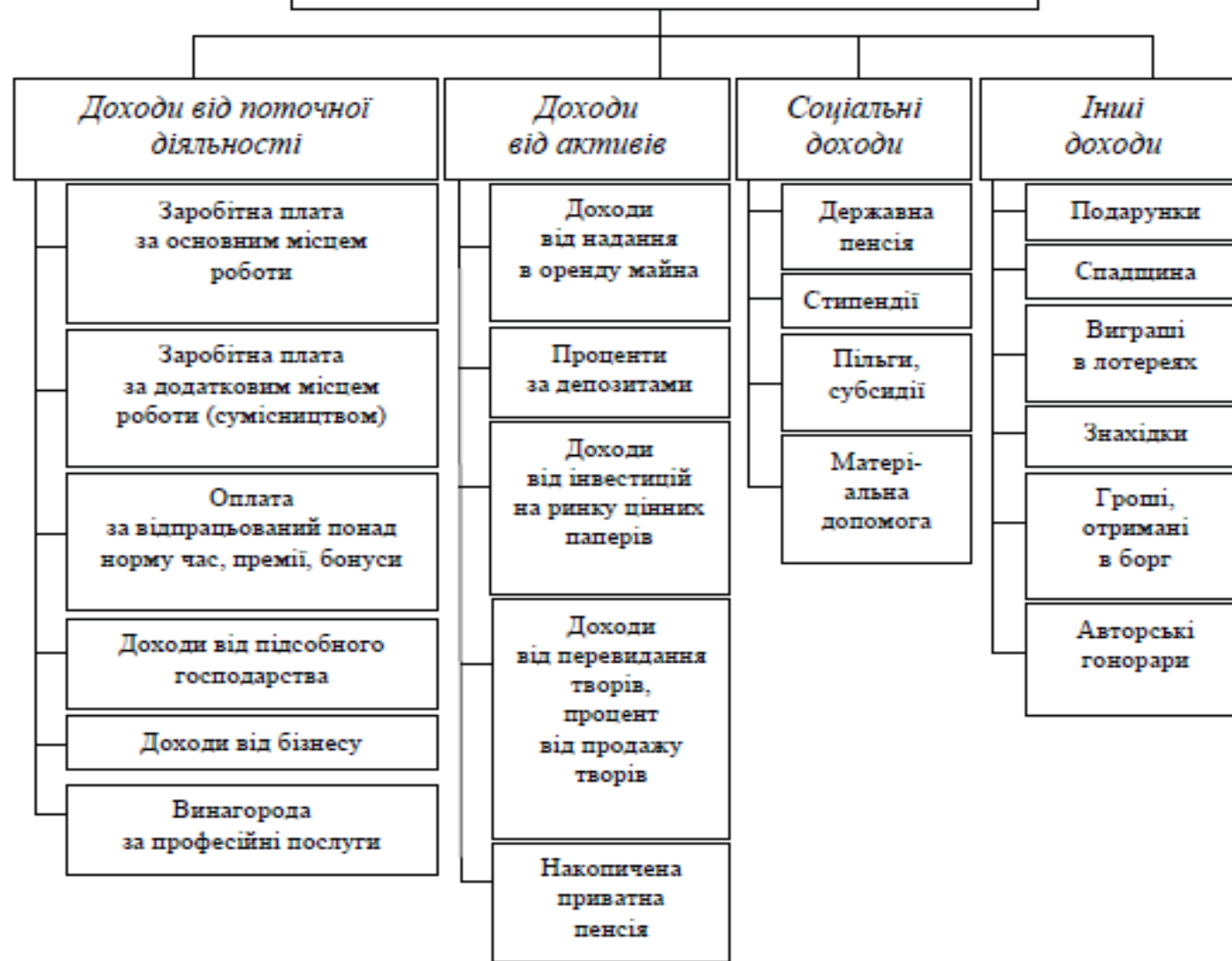
- полягає в тому, що особисті фінанси є основою життєдіяльності та продуктивності працівника та його сім'ї. Від того, в якій мірі сім'я забезпечена фінансами, залежить міра задоволення особистих та соціальних потреб працюючого як головної продуктивної сили суспільства.

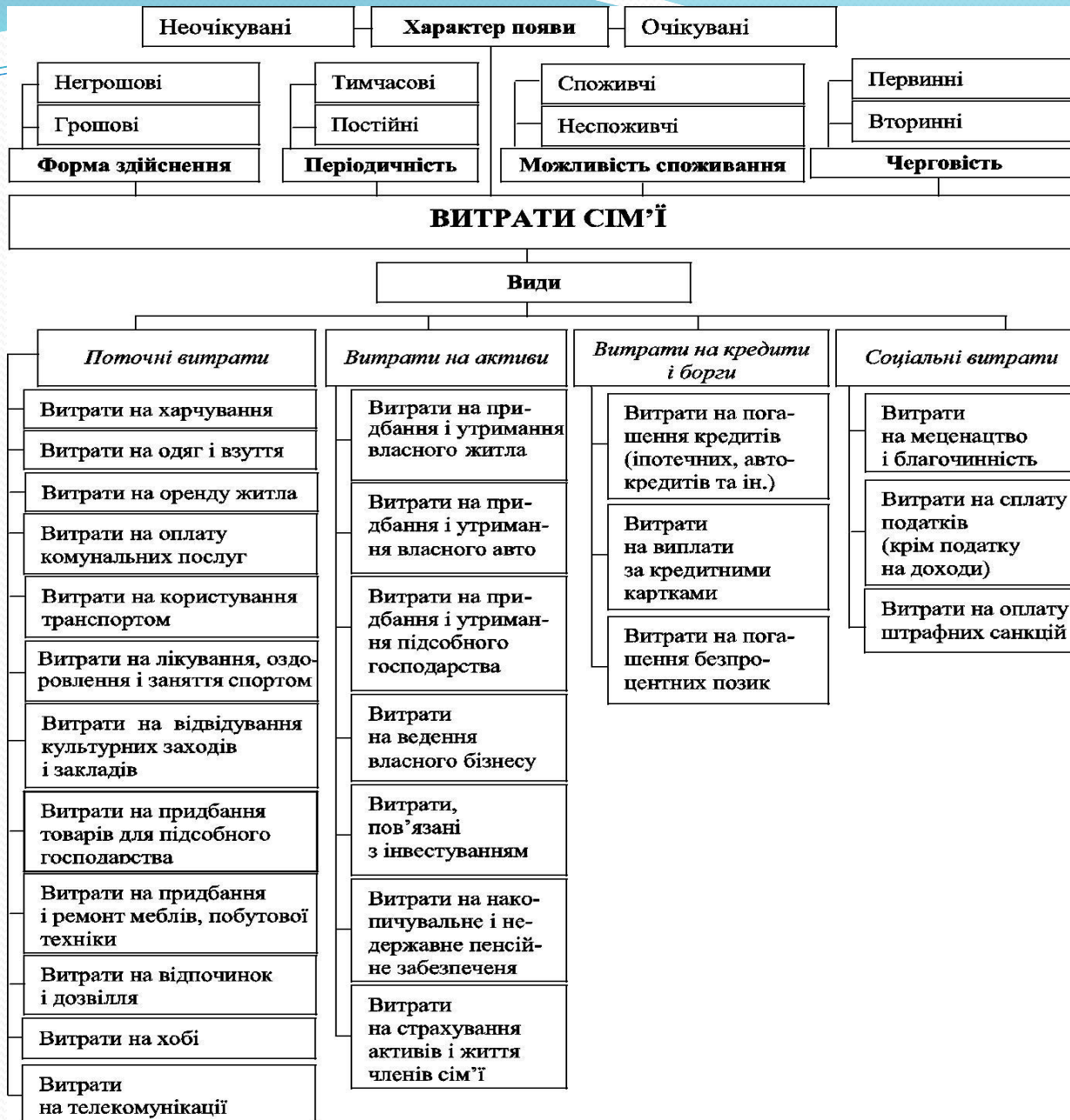
- Мета роботи полягає у визначенні рівня забезпечення населення особистими фінансами і на такій основі, внести пропозиції щодо підвищення добробуту населення України.
- Завдання:
- - дослідити сутність та призначення фінансів домогосподарств в сучасних умовах;
- - визначити статті доходів та витрат сімейного бюджету;
- - здійснити класифікацію та порівняльні характеристики витрат сімейного бюджету України, ЄС та США;
- - здійснити аналіз ринку банківських депозитів домогосподарств та недержавних пенсійних фондів як організаційних форм формування заощаджень особистих фінансів;
- - внести пропозиції та рекомендації щодо підвищення добробуту населення України.

Домашнє господарство

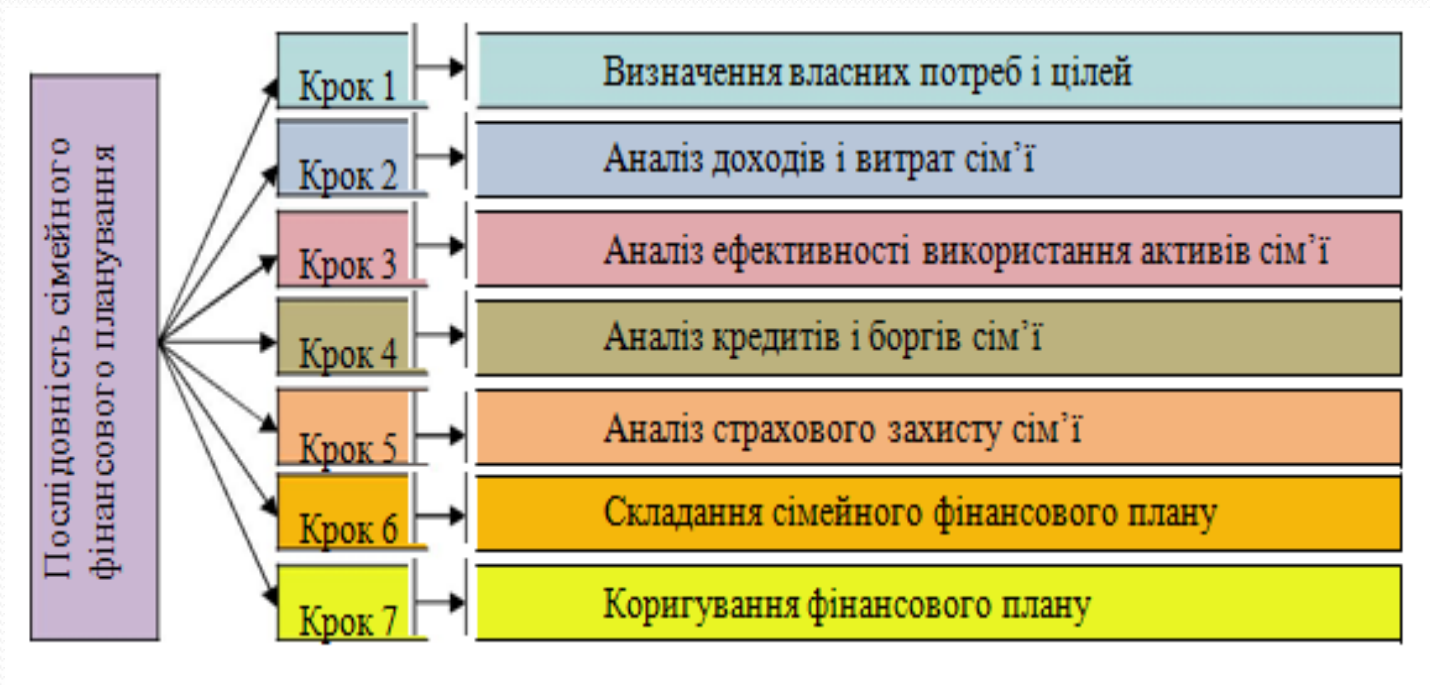
- – це окреме господарство, яке складається з однієї особи або сукупності осіб, що має загальну територію мешкання і сумісне господарювання, що ухвалює самостійні економічні рішення з приводу формування і використання економічних ресурсів, загального бюджету, направлені на максимальне задоволення поточних і довгострокових потреб і відтворення умов життєдіяльності.

ДОХОДИ СІМ'Ї

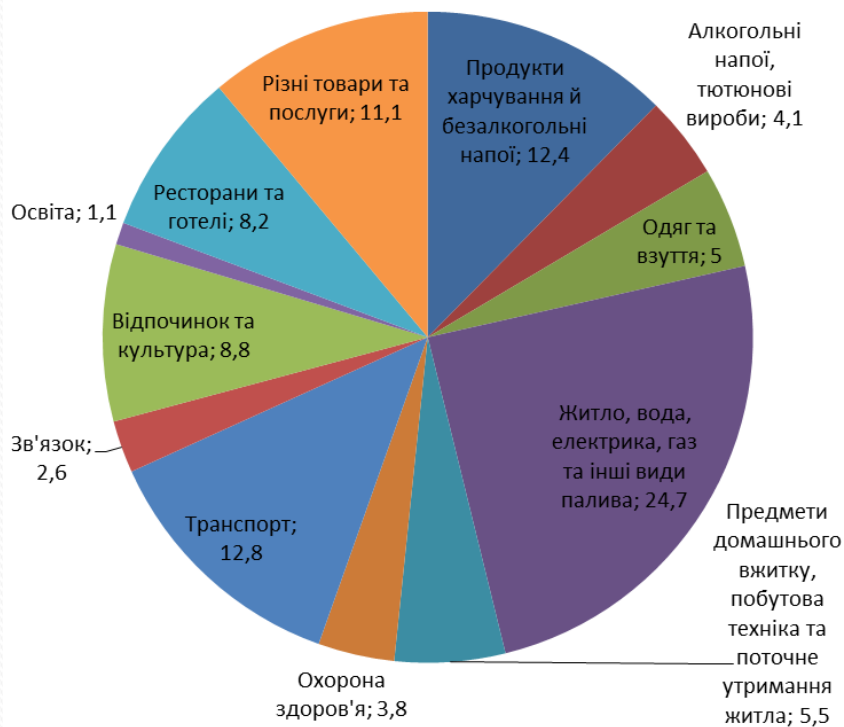

Етапи фінансового планування

Структура витрат домогосподарств країн ЄС-28 за 2014 р., %

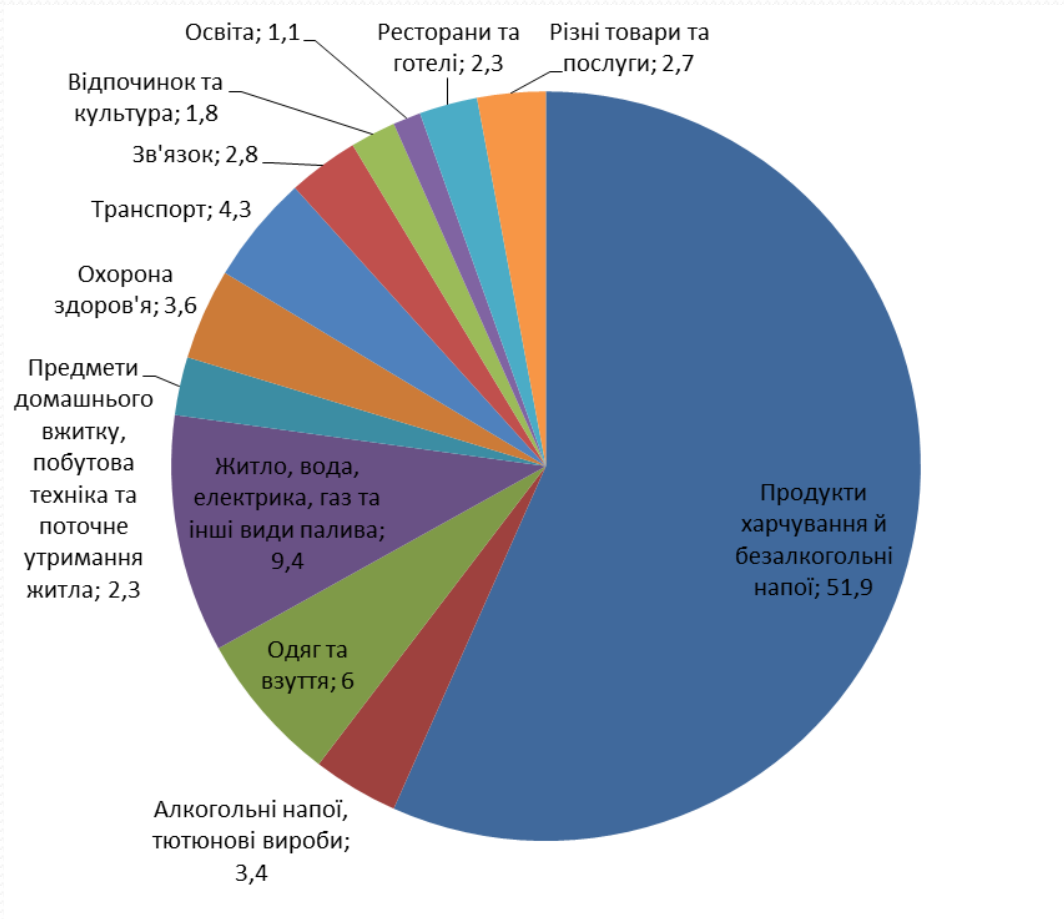

Структура витрат домогосподарств США за 2014 р., %

Структура витрат домогосподарств України за 2014 р., %

«ЗАКОН ЕНГЕЛЯ»

Основним чинником, який впливає на величину і структуру витрат сім'ї, є рівень доходів, отриманий її членами.

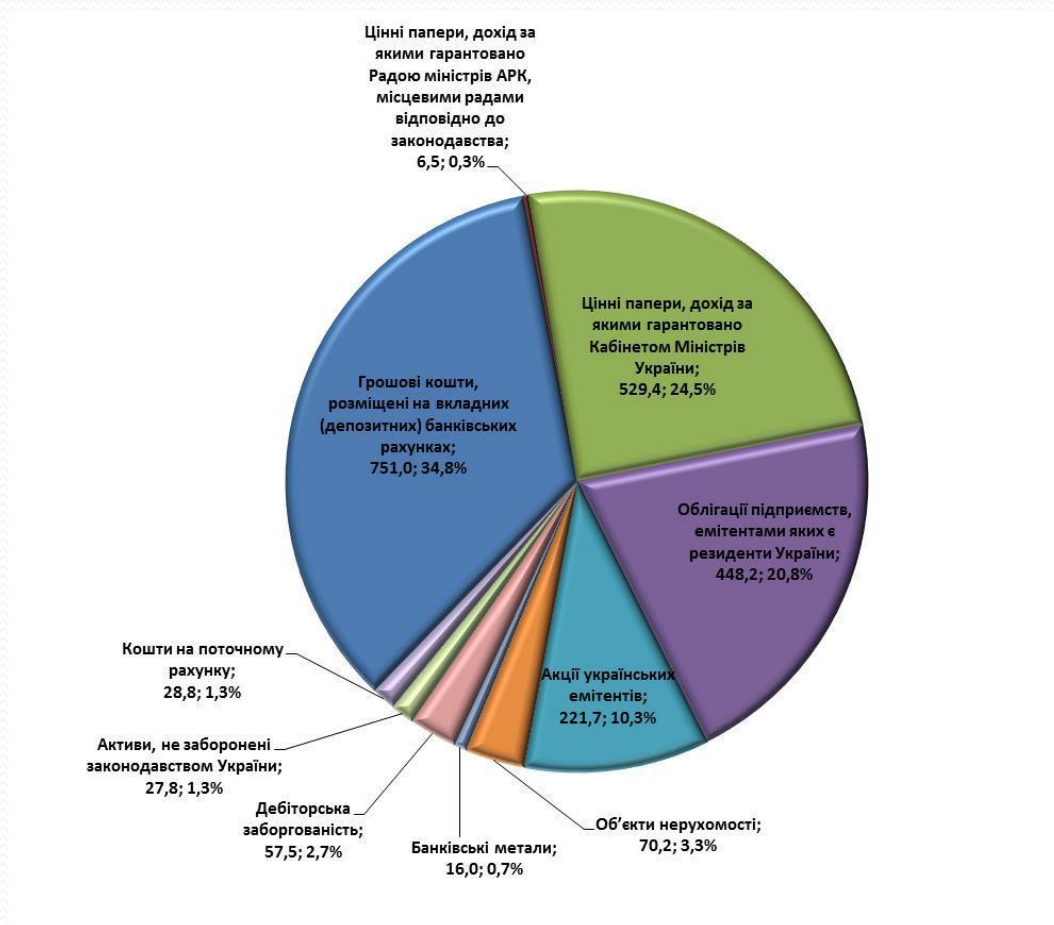
Рівень доходів і структура сімейних витрат тісно взаємопов'язані між собою. Уперше це дослідив учений-економіст Е. Енгель, який стверджував, що зі зростанням доходу частка витрат сім'ї на харчування зменшується; витрати на одяг, житло, опалення й освітлення змінюються порівняно менше, несуттєво; а частка витрат на задоволення культурних та інших нематеріальних потреб помітно зростає. Потреби членів сім'ї задовольняються від простіших (актуальних) до вищих залежно від величини отримуваних доходів. Сім'ї з низькими доходами витрачають більшу частину своїх доходів на харчування, одяг, житло. Ця закономірність в економічній науці отримала назву «закон Енгеля».

- Уявіть, що вам зараз 40 і ви хочете вийти на пенсію в 50 і отримувати на пенсії довічно 1 тис. дол. Для цього вам необхідно інвестувати під 12% річних 740 дол. щомісячно.
- Або уявіть, що вам зараз 20 і ви хочете вийти на пенсію в 50 і отримувати на пенсії довічно 1 тис. дол. Для цього вам необхідно інвестувати 50 дол. щомісяця.

- Банківська система складає 95% всієї фінансової системи.
- Домашні господарства віддають перевагу короткостроковим депозитам. Це пояснюється тим, що люди не мають достатнього рівня довіри до банківських установ.
- Відбувається скорочення обсягів депозитів домогосподарств через нестабільність курсу національної валюти та ріст інфляції.

- Система недержавного пенсійного забезпечення становить третій рівень пенсійної системи.
- Загальна вартість активів НПФ станом на 30.08.2015 становить 2 157,1 млн. грн.
- З майже 21 млн. осіб працюючого населення до недержавних пенсійних фондів залучено менше 2%.
- Більшість тих, хто робить внески до НПФ – це компанії. І лише 4% внесків до НПФ – платежі фізичних осіб.
- Початок роботи другого рівня пенсійної системи – обов'язкової накопичувальної пенсії - покращить ситуацію з недержавними пенсійними фондами.

Структура активів недержавних пенсійних фондів, 30.06.2015 (млн. грн.)

Населення України

- має лише базові знання та навички з фінансової грамотності;
- використовує тільки найпростіші послуги, в основному – платежі;
- не відчуває себе комфортно ані щодо фінансових послуг, ані щодо їх провайдерів;
- не відчуває себе захищеним у випадку суперечок з фінансовою уста новою;
- не знає, що робити при виникненні проблем з фінансовою установою;
- не сприймає ідею жити в борг;
- у питаннях фінансів довіряє родичам та знайомим;
- не аналізує можливості сімейного бюджету тощо.

Податки	Чинне законодавство	Проект МінФіну	Проект комітету ВР
Податок на прибуток	18%	20%	15% на розподілений прибуток; 0% на нерозподілений прибуток
ПДВ	0%,7%,20%	20%	15%
ЕСВ+ПДФО	ЕСВ працівника в середньому 3,6%; ЕСВ роботодавця в середньому 36,7% (понад 80 ставок); ПДФО 15%/20%	З 2016 р. ЕСВ 20%, ПДФО 20%; З 2018 р. ЕСВ+ПДФО 20%	ЕСВ 20%; ПДФО 10%

- В Україні більшість податків стосуються юридичних осіб, однак за рахунок переміщення податкового тягара лєвова частка податкових доходів держави у кінцевому підсумку оплачується фізичними особами. З основних податків на сьогодні лише два оплачуються юридичними особами і не перекладаються на громадян. Усі інші, в остаточному підсумку, лягають тягарем на платників – фізичних осіб через включення податків до собівартості або надбавки до ціни продукції. Таким чином платежі фізичних осіб забезпечують майже 80% податкових доходів зведеного бюджету України.

Зарплата

Загальний рівень оподаткування заробітної плати в Україні становить 43,1 %. 4 місце в світі.

Пропозиції змін до податкової системи:

- Необхідно перейти від оподаткування доходів фізичних осіб до оподаткування доходів домогосподарств, при цьому використовувати податкову пільгу в розмірі одного прожиткового мінімуму на одну особу.
- Провести бруттизацію зарплат, яка спростила б адміністрування, стала драйвером детінізації зарплат. Одну ставку завжди легше скоротити, ніж міняти цілу систему ставок. Крім того, працівники зможуть побачити, скільки реально податків вони платять.

- Зміна податкової системи повинна йти в бік покращення інвестиційної привабливості насамперед для внутрішнього інвестора, чия частка в інвестиціях зазвичай набагато вища, ніж частка зовнішніх інвестицій
- Коли економіка перебуває у кризовому становищі, стимулююча функція податкового режиму повинна переважати над фіскальною. Заміна податку на прибуток компаній податком на її розподіл може привести до швидкої модернізації підприємств і вибухоподібного зростання економіки.